

journal homepage:

<https://www.supportscience.uz/index.php/ojhpl>

THE DIALECTIC OF STABILITY AND CHANGEABILITY OF THE SOCIO-PHILOSOPHICAL IDEAS SYSTEM IN NEW UZBEKISTAN

Ijod Akhmedov

Associate professor

Director of the Jizzakh Pedagogical Skills Center

imkoniyat2021@gmail.com

Jizzakh, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: Social, philosophical, transformation, reform, development, cooperation, law, ideas, ideology, nationality, freedom of speech, self-awareness.

Received: 04.08.25**Accepted:** 04.08.25**Published:** 04.08.25

Abstract: This article discusses in detail the concept of the dialectic of stability and variability of the system of socio-philosophical ideas in New Uzbekistan and the features of its manifestation, and the need to look at the renewal of social society with a new perspective and the factors serving this need are described in detail. The article also discusses the developmental reforms of today's Uzbekistan.

YANGI O'ZBEKISTONDAGI IJTIMOY-FALSAFIY G'OYALAR TIZIMINING BARQARORLIGI VA O'ZGARUVCHANLIGI DIALEKTIKASI

Ijod Axmedov

Dotsent

Jizzax pedagogik mahorat markazi direktori

imkoniyat2021@gmail.com

Jizzax, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Ijtimoiy, falsafiy, transformatsiya, islohat, rivojlanish, hamkorlik, qonun, g'oyalar, mafkura, milliylik, so'z erkinligi, o'z-o'zini anglash.

Annatsiya: Ushbu maqolada Yangi O'zbekistondagi ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining barqarorligi va o'zgaruvchanligi dialektikasi tushunchasi va uning namoyon bo'lish xususiyatlari batafsil yoritilgan bo'lib, ijtimoiy jamiyatni yangilash yangicha nigoh bilan qarashning zarurati va bu zaruratga xizmat qiluvchi omillar batafsil keltirib o'tilgan. Maqolada bugungi O'zbekistonning taraqqiyot islohatlari ham keltirib o'tilgan.

ДИАЛЕКТИКА СТАБИЛЬНОСТИ И ИЗМЕНЧИВОСТИ СИСТЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ФИЛОСОФСКИХ ИДЕЙ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ

Идждад Ахмедов*Доцент**Директор Джизакского центра педагогического мастерства*imkoniyat2021@gmail.com*Джизак, Узбекистан***О СТАТЬЕ**

Ключевые слова: Социальный, философский, трансформация, реформа, развитие, сотрудничество, право, идеи, идеология, гражданство, свобода слова, самосознание.

Аннотация: В статье подробно рассматривается понятие диалектики устойчивости и изменчивости системы социально-философских идей Нового Узбекистана и особенности её проявления, а также необходимость нового взгляда на обновление социального общества и факторы, способствующие этой потребности. В статье также рассматриваются реформы развития современного Узбекистана.

Jahonda yuz berayotgan ziddiyatli va murakkab voqealar – geosiyosiy qarama-qarshiliklar, iqlim o'zgarishi, global migratsiya, raqamli transformatsiya va axloqiy inqirozlar – insoniyatni umumiy kelajak haqida yangicha fikrlashga majbur qilmoqda. Bunday sharoitda ijtimoiy-falsafiy g'oyalarning transformatsiyasi insoniyatni yakdillik, o'zaro hurmat, hamjihatlik va barqaror taraqqiyot asosida birlashtirishning eng muhim g'oyaviy asosiga aylanmoqda. Transformatsiyalangan g'oyalar insoniyat oldida turgan muammolarga lokal emas, balki global miqyosda yondashishni, millat va dindan qat'i nazar, umumiy qadriyatlar atrofida birlashishni rag'batlantiradi. Falsafiy jihatdan qaralganda, bu transformatsiya – insonning faqat o'z manfaatini emas, balki umumiy insonzot kelajagini o'ylash qobiliyatini rivojlantiradi. Shu bois, ijtimoiy-falsafiy g'oyalarning global transformatsiyasi jahon tinchligi, insoniy birdamlik va ma'naviy barqarorlikning asosiy kafolati sifatida namoyon bo'lmoqda.

Mamlakatimizda ijtimoiy-falsafiy g'oyalar transformatsiyasini o'rganish yangilanayotgan jamiyatning ma'naviy tiklanishi, fuqarolik ongi, milliy o'zlik va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Bugungi global dunyoda g'oyalar raqobati tobora kuchayib borayotgan sharoitda O'zbekiston o'z milliy g'oyaviy mafkurasini qayta baholash, falsafiy jihatdan asoslash va zamon talablariga mos ravishda transformatsiya qilish zarurati tug'ilmoqda. Ijtimoiy-falsafiy g'oyalarni chuqur o'rganish orqali jamiyat o'z taraqqiyot modelini mustahkam ma'naviy asosda qurishi mumkin. Bu borada Prezident Shavkat Mirziyoev ta'kidlaganidek, "Mamlakatimizda kechayotgan keng ko'lamli yangilanish jarayonlari bilan uzviy bog'liq bo'lgan bunday dolzarb masalalar va ularning yechimiga doir vazifalarni to'g'ri anglash nihoyatda muhim ahamiyatga ega". Ushbu so'zlardan anglashiladiki, ijtimoiy-falsafiy g'oyalar

transformatsiyasini o'rganish jamiyatda inson qadrini, adolat tamoyillarini, erkin fikrlash va ma'rifatli fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishda asosiy o'rin tutishi bilan Yangi O'zbekistonning ma'naviy salohiyatini mustahkamlaydi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 29 dekabrda PF-6121-son Farmoni bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasini 2030 yilgacha rivojlantirish strategiyasi"da ham ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining barqarorligi va o'zgaruvchanligiga oid bir qator masalalarga e'tibor qaratilgan. Strategiyada jamiyatning barqaror rivojlanishini ta'minlash maqsadida an'anaviy qadriyatlarni saqlash va innovatsion g'oyalarni joriy etish o'rtasidagi muvozanatni saqlash muhimligi ta'kidlangan.

Xususan, strategiyada ta'lim tizimini isloh qilish, ilm-fan va innovatsiyalarni rivojlantirish, iqtisodiyotni modernizatsiya qilish kabi yo'nalishlar belgilangan bo'lib, bu sohalaridagi o'zgarishlar ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining o'zgaruvchanligiga ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, milliy madaniyat va an'analarni asrash, ma'naviy qadriyatlarni mustahkamlash kabi vazifalar jamiyatning barqarorligini ta'minlashga qaratilgan.

Mazkur strategiyada belgilangan maqsad va vazifalar ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining barqarorligi va o'zgaruvchanligi o'rtasidagi dialektik munosabatni hisobga olgan holda ishlab chiqilgan bo'lib, ularning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi Yangi O'zbekistonning barqaror va izchil rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Qo'shimcha ravishda, 2023 yil 11 sentyabrda qabul qilingan PF-158-sonli Farmon bilan tasdiqlangan "O'zbekiston — 2030" strategiyasida ham ushbu masalalarga alohida e'tibor qaratilgan. Ushbu strategiyada jamiyatning barqarorligi va o'zgaruvchanligini ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar belgilangan.

Shu tariqa, "O'zbekiston Respublikasini 2030 yilgacha rivojlantirish strategiyasi"da ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining barqarorligi va o'zgaruvchanligiga oid masalalar keng qamrab olingan bo'lib, ularning amalga oshirilishi mamlakatning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Jamiyat taraqqiyotining muayyan bosqichlarida ijtimoiy hodisalarga munosabat turlicha namoyon bo'ladi. Xususan, Yangi O'zbekiston taraqqiyotining hozirgi bosqichida jamiyat hayotining barcha jabhalarida "transformatsiya", "yangilanish", "modernizatsiya", "o'zgaruvchanlik", "barqarorlik" kabi atamalar tez-tez ishlatilayotgani bejiz emas. Zotan, taraqqiyot yo'lida izchil qadam tashlayotgan mamlakatimiz muhitida ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining barqarorligi va o'zgaruvchanligi dialektikasini chuqur tahlil qilish muhimdir. Chunki, bu jarayonlarni ushbu tushunchalarsiz tasavvur etib bo'lmaydi. Ijtimoiy-falsafiy g'oyalar millatimiz va davlatimiz taraqqiyotining asosiy omillaridan biri sanaladi. Shuningdek, ijtimoiy-falsafiy g'oyalar katta tarbiyaviy ahamiyatga ega bo'lib, ularning mohiyatini anglash va ularga

sadoqat bilan yondashish yoshlarda milliy g'urur, vatanparvarlik, milliy birdamlik va hamjihatlik tuyg'usini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Ma'lumki, har bir jamiyat o'zining ma'naviy va falsafiy ustunlarini belgilab beruvchi g'oyalar tizimiga ega. Bu tizim doimiy holatda saqlanmaydi, balki tarixiy, ijtimoiy, madaniy va siyosiy o'zgarishlarga mos ravishda yangilanib, o'zgarib boradi. Shu bilan birga, unda ma'lum bir barqarorlik, uzluksizlik va an'anaviylik saqlanib qoladi. Shu nuqtai nazardan, ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining barqarorlik va o'zgaruvchanlik tamoyillari o'zaro dialektik bog'liqdir.

Ijtimoiy g'oyalar to'plami doimiy shaklda emas, balki jamiyatdagi yangi ehtiyojlar va tashqi ta'sirlarga qarab yangilanishini anglatadi. Demak, g'oyalar tizimida o'zgaruvchanlik barqarorlikka qarama-qarshi emas, balki uning sharti hisoblanadi. Bu hususda Kanadalik Hind mutafakkiri Homi Bhabha- "Jamoaviy shaxsiyat haqidagi tasavvur doimo muzokara va o'zgarish jarayonida bo'ladi," deb fikr bildiradi.

Ushbu fikr ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining dialektik tabiatini anglashda muhim falsafiy nuqtani taqdim etadi. Bu yerda "jamoaviy shaxsiyat" tushunchasi nafaqat millat, balki umumiy g'oyalar, qadriyatlar, dunyoqarashlar tizimini qamrab oladi. Jamiyatdagi ijtimoiy-falsafiy g'oyalar aynan shu shaxsiyatning mazmunini belgilaydi. Ular muayyan bir nuqtada muzlab qolmaydi, balki doimo harakatda, muzokarada, yangilanish jarayonida bo'ladi. Bu jarayonda g'oyalar tizimi bir tomondan barqaror – ya'ni tarixiy meros, milliy qadriyatlar, ma'naviy negizlarga asoslangan bo'lsa, ikkinchi tomondan o'zgaruvchan – ya'ni yangi siyosiy, iqtisodiy va madaniy sharoitlarga moslashuvchan bo'ladi.

Bhabha ta'kidlagan "muzokara" tushunchasi ijtimoiy g'oyalarning "bir yoqlama emasligini", ya'ni har doim jamiyatning turli qatlamlari, fikr oqimlari va ta'sir manbalari o'rtasida yuz beradigan muloqot jarayonida shakllanishini anglatadi. Demak, g'oyalar tizimidagi barqarorlik – uning ma'naviy asosi va qadriyatlarga suyangan shakli bo'lsa, o'zgaruvchanlik – uning jonliligi, hayot bilan uyg'unligi va kelajakka intiluvchanligidir. Bu qarash, hozirgi globallashuv va postmodern sharoitida, ijtimoiy g'oyalar tizimida dialektik yondashuvning dolzarbligini yanada kuchaytirib, murakkab va ko'p qatlamli falsafiy tahlillarga ehtiyoj borligini ko'rsatadi.

Ijtimoiy-falsafiy g'oyalarning o'zgaruvchanligini tahlil qilar ekan faylasuf Yurgen Habermas bu holatni muloqot nazariyasi orqali asoslab, quyidagicha tahlil qiladi: "Ijtimoiy tartibning legitimligi faqat muloqotli harakatlar orqali erkin kelishilgan aqlga mos kelishuv bilangina ta'minlash mumkin". Bu yerda g'oyalar tizimi barqarorligining asosi – jamiyat a'zolari o'rtasidagi kommunikativ munosabatlarda shakllanadigan kelishuv ekani ta'kidlanmoqda. Demak, o'zgarishlar jamiyat ichki muloqotining natijasi sifatida shakllanadi.

Yurgen Habermasning mazkur fikri ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimini anglashda muhim nazariy asos vazifasini o'taydi. Uning nazariyasiga ko'ra, ijtimoiy tartib faqat kuch yoki an'anaviy bo'ysuntirish orqali emas, balki aqlga mos keluvchi, erkin muloqot orqali shakllangan kelishuv natijasida "legitim" — ya'ni huquqiy va ma'naviy jihatdan asoslangan bo'ladi. Bu yerda g'oyalar tizimining barqarorligi ana shu kelishilgan tartib, umumiy ong va ma'naviy yechimlar bilan ta'minlanadi.

Biroq har qanday jamiyat o'zgaruvchan hayot sharoitida yashaydi. Demak, haqiqiy barqarorlik — bu doimiy muloqotda, erkin fikr almashishda, tanqidiy qayta ko'rib chiqishda va yangilanishda shakllanadi. Habermasning "muloqotli aql" kontseptsiyasi shundan dalolat beradiki, ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimi doimo transformatsiyaga ochiq, ya'ni o'zgaruvchan, ammo bu o'zgarishlarning asosida aql, huquq va erkin kelishuv yotadi.

Shunday qilib, ijtimoiy g'oyalar tizimidagi barqarorlik — jamiyat a'zolarining umumiy roziligiga suyangan holda shakllansa, o'zgaruvchanlik — bu rozilikni doimiy ravishda saqlab qolish uchun zarur bo'lgan fikr almashuv, tanqid va yangilanish jarayonidir. Habermas bu orqali g'oyalar tizimini "inertsiali" emas, balki "muzokaraviy" va "yangiluvchi" jarayon deb tavsiflaydi.

Ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimida barqarorlik – bu g'oyalarning aqlga asoslangan, yaxlit va tuzilmaviy yechim sifatida shakllanishi hisoblanadi. Lekin bu yechim jamiyatning haqiqiy, o'zgaruvchan holatiga moslashmasa, u yo'qqa chiqishi, kuchini yo'qotishi mumkin. O'zgaruvchanlik esa aynan haqiqiy hayot talablariga moslashish jarayoni sifatida g'oyalarning qayta shakllanishi, yangilanishidir.

Habermas Gegel va Marksdan farqli o'laroq, erkin muloqotni jamiyatni yangilashning manbai deb biladi. U ta'kidlaydi: "Ijtimoiy tartibning legitimligi faqat muloqotli harakatlar orqali aqlga muvofiq kelishuv bilangina ta'minlanadi".

Yuqoridagi tadqiqotlarda asosan mavzuning muayyan jihatlarinigina tahlil etishga qaratilganligi, qolaversa quyidagi sabablar tufayli mamlakatimizda ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining barqarorligi va o'zgaruvchanligi dialektikasini o'rganish dolzarb hisoblanadi:

Hozirgi kunda mamlakatimiz «Yangi O'zbekiston» g'oyasi asosida ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy sohalarda keng ko'lamli islohotlarni amalga oshirmoqda. Bu jarayonda yangilanish va modernizatsiya tushunchalari markaziy o'rin egallaydi. Ijtimoiy-falsafiy g'oyalar esa jamiyat taraqqiyoti uchun dasturilamal vazifasini bajaradi, ularning barqarorligi va o'zgaruvchanligi o'rtasidagi muvozanatni o'rganish esa mamlakat kelajagi uchun muhim ahamiyatga ega.

Yangi O'zbekiston sharoitida milliy g'oya, mafkura, ijtimoiy qarashlar va ijtimoiy-siyosiy jarayonlar doimiy ravishda rivojlanib bormoqda. Bu esa g'oyaviy tizimning bir tomondan

barqaror, ikkinchi tomondan esa o'zgaruvchan bo'lishini taqozo etadi. Barqarorlik jamiyatda milliy birdamlik, ijtimoiy totuvlik va davlatchilik tamoyillarining saqlanishini ta'minlasa, o'zgaruvchanlik global tendentsiyalarga mos ravishda rivojlanish imkonini beradi.

Hozirgi dunyoda axborot texnologiyalari, global iqtisodiy jarayonlar va yangi ijtimoiy tamoyillar jadal rivojlanmoqda. Yangi O'zbekiston bu jarayonlardan ortda qolmaslik uchun innovatsiya va modernizatsiya yo'lidan bormoqda. Bunda ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimi ham zamon talablariga mos ravishda o'zgarishi kerak. Lekin bu o'zgarishlarning milliy an'analar va qadriyatlarga zid kelmasligi muhim ahamiyat kasb etadi.

Yangi O'zbekistonning asosiy tamoyillaridan biri – milliy o'zlikni saqlash va tarixiy merosni qadrlash. Ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimini o'rganish bu yo'nalishda katta ahamiyat kasb etadi. Chunki milliy an'analarni saqlagan holda, zamonaviy g'oyalar bilan uyg'unlashtirish mamlakat taraqqiyoti uchun muhim.

Yangi O'zbekiston sharoitida yosh avlodni vatanparvarlik, milliy g'urur, ma'naviy barkamollik ruhida tarbiyalash ijtimoiy-falsafiy g'oyalarning asosiy vazifalaridan biridir. Barqaror va o'zgaruvchan g'oyalar muvozanati yoshlar ongida milliy an'analarni saqlab qolish va shu bilan birga, zamonaviy fikrlash, tadbirkorlik va innovatsion yondashuv kabi xislatlarni shakllantirishga yordam beradi.

Davlat va jamiyat o'rtasidagi interaktiv munosabatlar, ochiq muloqotlar va demokratik jarayonlarning rivojlanishi ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining yangi bosqichga chiqishini taqozo etadi. Fuqarolik jamiyati institutlarining rivojlanishi ham bu jarayonga ta'sir ko'rsatadi.

Ijtimoiy-falsafiy g'oyalar ham boshqa ijtimoiy hodisalar kabi zamon va makondagi o'zgarishlarga mos tarzda o'zgarib boradi. Jamiyatdagi ilmiy-texnologik taraqqiyot, siyosiy o'zgarishlar va madaniy o'zgarishlar bu g'oyalarning ham shakllanisha vad rivojlanishiga olib keladi.

Masalan: Industrial jamiyatda mehnat axloqi va ratsionalizm ustuvor bo'lgan bo'lsa, postindustrial jamiyatda innovatsiya va ekologik ma'rifat muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Totalitar davlatlarda ijtimoiy g'oyalar markazlashgan mafkura asosida shakllangan bo'lsa, demokratik jamiyatlarda plyuralizm asosiy g'oyaviy tamoyillardan biriga aylangan.

Ijtimoiy-falsafiy g'oyalar jamiyat ongi va madaniyatining ajralmas qismi bo'lib, ular ijtimoiy munosabatlarning ma'naviy asosini shakllantiradi. Ularning rivojlanishi jamiyatning taraqqiyot yo'nalishini belgilab, ijtimoiy barqarorlik va o'zgaruvchanlik o'rtasidagi muvozanatni ta'minlaydi.

“Ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizim” tushunchasi jamiyatdagi turli g'oyalar, qarashlar va mafkuralarning o'zaro bog'liqligi va ta'sirini ifodalaydi. Bu tizim jamiyatning ma'naviy hayotida muhim o'rin tutib, ijtimoiy ong shakllarining shakllanishi va rivojlanishiga ta'sir ko'rsatadi.

Ijtimoiy ong esa jamiyat hayotida muayyan ijtimoiy guruhlariga xos qarashlar, g'oyalar tizimini o'z ichiga oladi.

Ijtimoiy ong – jamiyat a'zolarining o'z hayoti va kelajagi haqidagi tasavvurlari bilan bog'liqligi. Ijtimoiy ong – jamiyat a'zolarining o'z hayoti, jamiyat taraqqiyoti va kelajagi haqidagi tasavvurlari, qarashlari va g'oyalar majmuasidir. Bu tasavvurlar ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimi bilan chambarchas bog'liq bo'lib, ular jamiyatning tarixiy tajribasi, madaniyati, an'analari va zamonaviy voqeliklari asosida shakllanadi. Ijtimoiy ong jamiyat taraqqiyotining yo'nalishini belgilab beradi, shuningdek, odamlarning ijtimoiy faolligi, tafakkuri va harakatlariga ta'sir ko'rsatadi. Shu bois ijtimoiy-falsafiy g'oyalar jamiyatdagi ongli o'zgarishlarning muhim omili hisoblanadi.

Madaniy-ma'naviy qadriyatlar – jamiyatning an'anaviy va zamonaviy qadriyatlari uyg'unligi bilan bog'liqligi. Ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimi madaniy-ma'naviy qadriyatlar bilan uzviy bog'liq bo'lib, jamiyatning an'anaviy va zamonaviy qadriyatlari uyg'unlashuvi orqali taraqqiyotga xizmat qiladi. An'anaviy qadriyatlar millat va jamiyatning tarixiy tajribasidan kelib chiqib shakllanadi, ular jamiyatning barqarorligini ta'minlaydi. Zamonaviy qadriyatlar esa ilg'or g'oyalar, innovatsiyalar va globallashuv jarayonlari ta'sirida rivojlanadi. Ushbu ikki yo'nalishning uyg'unligi ijtimoiy taraqqiyot va ma'naviy barkamollikni ta'minlab, inson ongi va jamiyatdagi ijtimoiy ongning shakllanishiga muhim ta'sir ko'rsatadi.

Siyosiy va huquqiy qarashlar – jamiyatning boshqaruv tizimi, adolat va huquq ustuvorligi borasidagi g'oyalari bilan bog'liqligi. Ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimi siyosiy va huquqiy qarashlar bilan chambarchas bog'liq bo'lib, jamiyatning boshqaruv tizimi, adolat va huquq ustuvorligiga bo'lgan munosabatini belgilaydi. Siyosiy qarashlar jamiyatda hokimiyatning shakllanishi, boshqaruv mexanizmlari va fuqarolarning davlat bilan o'zaro munosabatlarini tartibga soladi. Huquqiy qarashlar esa inson huquqlari, qonun ustuvorligi va adolat tamoyillarini qamrab olib, ijtimoiy tartib va barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Bu g'oyalar jamiyat taraqqiyotini yo'naltirib, demokratik tamoyillarning qaror topishi va huquqiy davlat barpo etilishida muhim o'rin tutadi.

Iqtisodiy g'oyalar – mulkchilik, tadbirkorlik va rivojlanish modellari bilan bog'liqligi. Ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimi iqtisodiy g'oyalar bilan uzviy bog'liq bo'lib, mulkchilik shakllari, tadbirkorlik faoliyati va iqtisodiy rivojlanish modellarini o'z ichiga oladi. Iqtisodiy g'oyalar jamiyatning moddiy taraqqiyotini ta'minlash, resurslar taqsimoti va iqtisodiy barqarorlikni saqlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Mulkchilik shakllari – xususiy, davlat va jamoaviy mulk – jamiyatning iqtisodiy munosabatlarini belgilab beradi. Tadbirkorlik esa innovatsiya va bozor iqtisodiyotidagi raqobatni rag'batlantiruvchi asosiy omillardan biridir. Shu bilan birga, rivojlanish modellari jamiyatning iqtisodiy strategik yo'nalishini belgilashda muhim rol o'ynaydi.

Ijtimoiy modernizatsiya jarayonlari – jamiyatning o'zgaruvchanlikka moslashuvi va o'zini saqlab qolish mexanizmlari bilan bog'liqligi. Ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimi ijtimoiy modernizatsiya jarayonlari bilan chambarchas bog'liq bo'lib, jamiyatning o'zgaruvchanlikka moslashuvi va o'zini saqlab qolish mexanizmlarini shakllantiradi. Modernizatsiya – bu jamiyatning iqtisodiy, siyosiy, madaniy va ijtimoiy sohalaridagi o'zgarishlarga moslashuvi va taraqqiyotini ta'minlash jarayonidir. U an'anaviy qadriyatlar va zamonaviy tendentsiyalarni uyg'unlashtirish, innovatsiya va texnologik taraqqiyotni qo'llab-quvvatlash hamda ijtimoiy institutlarning samaradorligini oshirishni nazarda tutadi. Jamiyatning modernizatsiyaga moslashuvi uning barqarorligi va kelajakdagi rivojlanishini kafolatlaydi.

Xulosa sifatida aytish mumkinki, Yangi O'zbekiston sharoitida ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining barqarorligi va o'zgaruvchanligini o'rganish, mamlakatning strategik rivojlanish yo'nalishlarini belgilashda muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Ushbu tahlil jamiyatni boshqarishdagi qarorlarni asoslash, fuqarolik jamiyatini rivojlantirish, milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligini ta'minlash, shuningdek, iqtisodiy va siyosiy islohotlarni samarali olib borishga yordam beradi.

Yangi O'zbekiston sharoitida bu mavzuni o'rganish milliy mafkura, davlat qurilishi, ijtimoiy barqarorlik va rivojlanish strategiyalarini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

“Yangi O'zbekistondagi ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining barqarorligi va o'zgaruvchanligi” masalasini o'rganish milliy g'oya, mafkura va ma'naviyatni mustahkamlash, globallashtirish jarayonlariga moslashish, taraqqiyot yo'lida muvozanatni saqlash hamda yangi avlodni vatanparvarlik va innovatsion fikrlash ruhida tarbiyalash uchun juda muhim hisoblanadi.

Bu o'rganishlar asosida Yangi O'zbekistonda kuchli fuqarolik jamiyati, demokratik qadriyatlarga asoslangan barqaror va rivojlanuvchi davlatning g'oyaviy asoslarini barpo etish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон — 2030» стратегияси тўғрисида” ги фармони, 11.09.2023 йилдаги ПФ-158-сон.
https://lex.uz/docs/6600413?utm_source=chatgpt.com
2. Bhabha H.K. The Location of Culture. – London: Routledge, 1994. – P. 37
3. Habermas J. The Theory of Communicative Action. Vol. 1: Reason and the Rationalization of Society. – Boston: Beacon Press, 1984. – 512 p
4. Сафарова И.О., Абдуллаева МН. Гоялар фалсафасининг назарий-методологик асослари.-Тошкент: 2012.-Б.36